

Zondag 41

1 juni 1975

Lezen: 1 Kor. 9:19-23

Hebr. 10:28-39

Zingen: Ps. 25:1

Ps. 25:2

Ps. 25:3

Ps. 25:4, 5, 6, 9

Ps. 29:4, 5

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus,

“Gij zult niet echtbreken!” Zo luidt het zevende gebod van het Horebverbond, waarover wij vanavond gaan spreken. Alleen, dat Horebverbond bestaat vandaag niet meer. Het is door de komst van Christus verouderd en verdwenen. Daarom kunnen wij elkaar dat zevende gebod nu niet meer voorhouden zoals Mozes het de Israëlieten deed, maar zoals Paulus het de christelijke gemeenten voorhield. En die leven, zoals de apostel het uitdrukte, “zonder de Wet van Mozes, maar niet zonder de Wet van Gód”, doch volop “onder de Wet van Christus”, 1 Kor. 9:21. En dat betekent, zoals we nu al bij zes geboden gezien hebben, ten opzichte van het Horebverbond geen vermindering van gehoorzaamheid, maar juist een verdieping!

En dan is er nog wat. Het sabbatsgebod sprak over dingen, die pas op Horeb werden ingesteld, maar het zevende gebod over het huwelijk en dat is al bij de schepping ingesteld. Ik deel daarom de preek vanavond in drie punten in:

DE VREZE DES HEREN IN EN ROND HET HUWELIJK

1. Vóór het Horebverbond (Wet van Mozes)
2. Onder het Horebverbond (Wet van Mozes)
3. Ná het Horebverbond (Wet van Mozes)

1. Vóór God de Wet van Mozes gaf.

Aan een eerlijk huwelijk zit geen enkele kant waarvoor je je eigenlijk zou moeten schamen. Dat heeft satan ons ook wel proberen wijs te maken, zodat er in de apostolische tijd al christenen waren, die elkaar “verboden te huwen” – Paulus draagt Timotheüs dan ook op daar flink tegen in te gaan, 1 Tim. 4 – maar dat waren dan ook vol-

gens de apostel “demonische leringen”, 1 Tim. 4:1 WV. God de HERE gaf Adam zelf zijn Eva. Wij mensen hebben sindsdien een heleboel uitvindingen gedaan, maar dat levenslange samengaan van een man en een vrouw in een huwelijk, dat is geen kwestie van een bepaalde maatschappelijke evolutie, maar van een Goddelijke instelling, die nog dateert van voor de zondeval.

Letterlijk zegt de Hebreeuwse Bijbel, dat God Adam “een hulp gaf tegenóver hem”. Net zoals onze handen “tegenover” elkaar staan: kijk die twee eens prachtig bij elkaar passen. Alleen die twee vormen samen een paar. Zo gaf God Adam in Eva zijn pendante. Z’n andere helft. Zo vormden die twee ook een echt paar. God de HERE maakte daarmee al voorgoed duidelijk, dat je onmogelijk met z’n drieën getrouwd kunt zijn.

Nu, zo’n ideaal huwelijk als die twee eerste mensen met elkaar gehad hebben is er nadien nooit meer op aarde geweest. Omdat deze mensen nog volmaakt waren, was ook hun huwelijk volmaakt. Tussen onvolmaakte mensen kun je eenvoudig geen volmaakt huwelijk verwachten. Daar komt nog bij dat er géén levensterrein is waarop de zonde zo diep-verdervend heeft ingevreten als dat van de omgang tussen mannen en vrouwen, zowel binnen als buiten het huwelijk. Dat laat het hoofdstuk over de zondeval al duidelijk zien.

Van Adams pendante wordt Eva zijn verleidster en van haar beschermer wordt Adam haar heerser. “Hij zal over u heerschappij hebben”, zegt de HERE God. Wat hebben vooral in het oude Oosten de vrouwen gezocht onder de tirannie van hun man. En onder zijn omgang met een derde ..., die andere ...

Want op Gen. 3 volgt Gen. 4 en dan leest u van Lamech met z’n grote mond. Die nam zich twee vrouwen: Ada en Zilla. En sindsdien is dat het toch waar de wereld, die God verlaten heeft, om vraagt: Geld, Geweld en Vrouwen. En zo groeide het geweld op aarde, zegt Gen. 6. En wie hebben daar vast ’t zwaarst onder geleden? Natuurlijk het zwakkere geslacht, de vrouwen en de meisjes. Reken maar, dat er vóórdat er slaven waren er al slavinnen waren!

En nu doe ik een grote stap: naar Abraham.

Zeker, God zei al tot hem: “Wandel voor Mijn aangezicht en wees onberispelijk”, Gen. 17:1. Maar toch heeft Abraham nog niet onder de Wet van Mozes geleefd. Die Wet kwam pas 430 jaar later, zegt Paulus in Gal. 3:17vv. Nu, dat valt ook duidelijk uit Abrahams handel en wandel af te leiden. Wat je daar al niet tegenkomt. Voor ons gevoel gewoon stuitend. Wij zouden ons niet kunnen voorstellen, dat de gemeenten nu zouden goedkeuren wat je over Abraham en zijn zonen en kleinzonen nog leest in hun omgang met hun vrouwen.

Abraham was getrouwd met z’n halfzuster Sara. Toen zij geen kinderen kreeg, zei ze tegen haar man: Neem dan m’n slavin Hagar maar, nota bene een Egyptische. En Abraham deed dat. Zijn kleinzoon Jakob had twee vrouwen, Rachel en Lea. Nogal liefst zusters! En die gaven haar man ook nog elk haar slavin, Bilha en Zilpa. Zodat de

twalf stammen van Israël zijn geboren uit een man, die vier vrouwen had. Jakobs zoon Juda, ook een stamvader in Israël, had gemeenschap met zijn schoondochter, al dacht hij dat het een publieke vrouw was, Gen. 38. En als duidelijk wordt, dat zij zich als prostituee vermomd had, zegt Juda: “Laat haar dan verbrand worden”, Gen. 38:24. Haar! Niet hem, maar háár! Duidelijk gezegd vanuit een dubbele moraal.

En dan de grote Mozes, getrouwd met een halfheidense Zippora, die zich met hand en tand verzette tegen de besnijdenis van haar tweede zoon, een kind van Mozes. Wat een huwelijken! Wij zouden weigeren ze te bevestigen in de kerk.

Jawel, maar we zijn hier ook nog vóór “Horeb”!

Toch waren dat allemaal leden van precies dezelfde heilige, algemene christelijke kerk als waarvan u en ik vandaag lid mogen zijn. Daarin kwam het voor het Horeb- of Sinaitische verbond nog voor, dat een man als Amram, de vader van Mozes, trouwde met Jochebed en die twee waren oom en tante van elkaar. Dat kon nog vóór het Horeb-verbond opgericht werd.

Maar dit was allemaal nog niks vergeleken bij de walgelijke praktijken bij de Egyptenaren en de Kanaänieten. De farao's van Egypte hielden zichzelf voor godenzonen en om de goddelijkheid in de familie te houden trouwden ze wel met hun bloed-eigen volle zusters! Bloedschande dus van de eerste rang. En Kanaän, Kanaän was helemaal een onbeschrijfelijke beerput op huwelijksgebied. Daar waren godsdienst en hoerij onafscheidelijk aan elkaar verbonden. Daar hadden de tempels mannen en vrouwen in dienst met wie de tempelbezoekers seksuele gemeenschap konden hebben. Ja, ook mannen. De SV noemde ze “schandjongens”. En die schandjongens waren dan vaak als vrouwen gekleed. Vandaar dat voorschrift in Deut. 22, dat vrouwen geen mannenkieren mogen dragen en mannen geen vrouwenkieren. Travestie. Maar dat is heel wat anders dan wanneer onze meisjes een warme lange broek aantrekken tegen de winterkou.

Verder kenden die oude Kanaänieten ook seksuele gemeenschap tussen nauwe bloedverwanten. Maar dat deed hun hoofdgod El toch ook? El was “getrouwd” met z'n drie zusters: Asjera, Astarte en Baältis. De Kanaänitische godenverhalen weten zelfs te vertellen, dat Baäl cohabiteerde met een koe. Wat wij nu dus bestialiteit noemen. Hoe meer je over zulke dingen hoort, hoe beter je kunt begrijpen, dat de HERE dat op een gegeven moment in de historie niet langer kon aanzien en die mensen door Israël wilde uitgerooid zien.

Nu kunnen we dit eerste punt wel afsluiten.

We hebben eens even voor de geest gehaald wat een diepe ontwrichting de zonde zowel in kerk als wereld teweeggebracht had, toen die Israëlitische mannen en vrouwen bij de berg Horeb aankwamen en daar van hun God een verbond ontvingen, dat onder meer deze basisvoorwaarde bevatte: “Gij zult niet echtbreken”. Wat betekende dat voor de omgang tussen mannen en vrouwen, jongens en meisjes onder dat Horeb-verbond of onder de Wet van Mozes? Dat wordt nu punt 2.

2. Onder het Horebverbond of onder de Wet van Mozes.

Ja, daar stonden die Israëlieten toen bij Horeb. Met de rug naar Egypte, op weg naar dat liederlijke Kanaän en voor het aangezicht van hun heilige God Jahweh, van wie je in de hele Schrift geen ziertje leest, dat ook maar wijst in de richting van huwelijk en seksualiteit. Daar stonden die Israëlieten, kinderen van een Jakob met z'n vier vrouwen en van een Abraham met z'n halfzus. Aan dat volk gebod God toen: "Gij zult niet echtbreken". Maar met dat ene zinnetje vatte de HERE net als bij de andere negen geboden veel méér dingen heel kort samen. Zoals Hij in het vierde gebod niet alleen de sabbatdag, maar alle sabbatten op het oog had, zo had Hij in het zevende gebod meer op het oog dan alleen dat letterlijke bréken van een huwelijk. Dat blijkt wel uit Gods nadere onderwijs in de Wet van Mozes ("Wet" of "Thora" betekent ook: onderwijs, lering). Ook het zevende gebod mogen we niet loskerven uit het geheel van de Thora.

En nu moet u er eens op letten, wat God de HERE daar bij Horeb door dat grote wettencomplex is begonnen te doen. God is daar als een wijze en geduldige Opvoeder eigenlijk nog maar begonnen orde op zaken te stellen, ook op huwelijksgebied. Hij heeft daar als het ware de grondslagen gelegd voor een nieuwe wereld, eerst van verlore Israëlieten en in de verre toekomst ook van verlore heidenen, zoals wij nu zijn.

Ik zei dat de HERE dat wijs en geduldig begon te doen. Eigenlijk net als een dokter, die een zwaar gewond verkeersslachtoffer te behandelen krijgt. Dan pakt zo'n dokter ook niet álles tegelijk aan, maar werkt hij ook met noodverbanden. En een chirurg opereert dan ook niet alles tegelijk, maar eerst dit en over zoveel weken dat. Anders zou de patiënt sterven, terwijl het juist de bedoeling is z'n leven te redden.

Zó deed de HERE dat op Horeb ook. Hij begon met de ergste uitwassen van de zonde af te snijden. Daarvoor gaf God de Wet van Mozes. Paulus zegt ergens, dat Israël door die Wet "geheel omsloten en veilig bewaard" werd, Gal. 3:25. Zoals in de Romeinse wereld kinderen soms door een slaaf – een paedagoogos – werden beschermd en opgevoed en zoals een klein kind nog vaak tussen de armen van z'n moeder leert lopen. En op een andere plaats gebruikt Paulus nog een ander beeld als hij de Wet vergelijkt met een muur, een scheidsmuur tussen twee werelden, de Israëlitische en de Kanaänitische. Door de Wet van Mozes heeft God zijn "zoon Israël" (Hosea) beschermd tegen het dodelijke Kanaänitisme en het op allerlei gebied basis-onderwijs gegeven. Precies zoals ik het nu zeg: nog geen Hoger Onderwijs, dat zou Gods Zoon komen geven, maar basisonderwijs.

Daarom heeft de HERE aanvankelijk onder dat Horebverbond nog verschillende dingen verdragen en maar toegestaan, waarvan Hij eigenlijk een innige afkeer heeft. Zoals bijv. echtscheiding en veelwijverij. God de HERE verbood dat nog niet allemáál en ook nog niet allemaal tegelijk omdat de kerk dat nog niet kon dragen. Net als de afschaffing van de slavernij, die natuurlijk in Gods ogen een afschuwelijke instelling

was, maar bij welke afschaffing de HERE de weg van de geleidelijkheid en van het geduld wilde bewandelen. Zoals we toch allemaal doen bij het opvoeden van onze kinderen? U eist daarbij toch ook niet álles en álles tegelijk van hen? En een chirurg pakt toch ook niet álle kwetsuren van een zwaar gewond verkeerslachtoffer tegelijk aan?

Maar God de HERE begon wel orde op zaken te stellen. Hij liet weten: echtbreken, dat verbied Ik. En trouwen met twee zusters tegelijk ook. Wat Ik bij Jakob nog verdroeg, verdraag Ik van zijn kinderen niet langer. En trouwen met je halfzus, zoals Abraham nog deed, verbied Ik u wel.

Ziet u de voortschrijding van de Goddelijke openbaring? 't Gaat naar herstel toe, maar ... langzaam. Bij Sinaï verbiedt de HERE alleen nog maar het meest stuitende: van dat echte Kanaänitisme, zoals tegennatuurlijk seksualiteit en bestialiteit (omgang hebben met een dier) en aanranding. Daar stelde de HERE de doodstraf op. U kunt dat lezen in Leviticus en Deuteronomium.

Daarmee legde de HERE een noodverband. Daarmee stelde de HERE Israël onder de Paedagoogos of Tuchtmeester. Of daarmee richtte de HERE een muur op tussen Israël en de heidenwereld. Zo nam Hij het in verzekerde bewaring. Allemaal uitdrukkingen van Paulus voor dit leven onder de Wet. Je zou ook kunnen zeggen: zo deed God de HERE het gebroken mensenleven een gipsverband om. Om het daaronder kans te geven op genezing.

Zo "historisch" heeft Paulus ons die Wet van Mozes leren lezen. God gaf haar aan een Israël, dat op weg was van Egypte naar Kanaän. Welnu, in dat perverse Kanaän heeft God z'n volk de bescherming meegegeven van de Wet als een Tuchtmeester. Zoals wij onze kleinste kinderen ook niet onbeschermd het levensgevaarlijke verkeer insturen, maar ze naar school laten gaan onder bescherming van een oudere broer of zus. Maar zo moeten kinderen leren straks volwassen te leven! Dat wordt straks punt 3: die Wet van Mozes was tijdelijk!

Wat heeft de HERE anders gedurende dat tijdperk veel van zijn volk verdragen! Hij duldde dat Samuëls vader twee vrouwen had: Hanna en Peninna. Hij duldde, dat David de psalmendichter vrouwen en bijvrouwen had. En de profeet Nathan kwam niet bij David voor "de zaak Bathseba", maar voor "de zaak Uria"! De HERE nam David niet kwalijk, dat hij er nog een vrouw bijgenomen had. Hij zei zelfs: "Ik heb je de vrouwen van je heer (Saul) in je schoot gegeven ... en als u dat te weinig geweest was ...", maar dat David Uria z'n vrouw afgepakt had, dat nam de HERE hem hoogst kwalijk.

Waarmee ik maar zeggen wilde: de HERE heeft onder dat Horebverbond of onder de Wet van Mozes nog zoveel geduld. 't Was een wereld waarin ze voor de oude koning David nog ergens een jong meisje konden halen om de koning te verwarmen, 1 Kon. 3. En denk eens aan de harem van Salomo!

Maar onder dat noodverband van die Wet van Mozes, onder dat gips begon de gebroken arm van de huwelijksmoraal althans in Israël langzamerhand te genezen. Zodat er al ver voor de komst van Christus de heerlijke, reine liefdesliederen gezongen konden worden die we in het Hooglied vinden. Zover is dat geleidelijke herstel dan al gevorderd.

Ja, die Thora was goed. “Hoe lief heb ik uw Wet”, zongen de vrome Israëlieten, “ze is mijn overdenking de ganse dag”. “De vreze des HEREN is rein”, lees dat eens als polemieek tegen de perverse en vuile vreze voor Baäl! Maar het Evangelie van Christus is nog beter. Daarover in ons 3^e punt.

3. Het huwelijk en wat er omheen hoort ná de Wet van Mozes.

Ja, de Wet was wel goed, maar toen Gods Zoon op aarde kwam om als de Goede Herder de kudde van zijn Vader te weiden zag Hij niet veel moois. Echtscheiding bijv. kwam in de Joodse kerk niet zelden voor. “Gij zult niet echtbreken”, had de HERE geboden, maar de wetticistische rabbijnen hadden uit de Wet van Mozes afgeleid, dat je gerust je vrouw mocht wegsturen als je haar zat was, als je maar een “briefje” meegaf. ’t Kwam volgens hen vooral aan op dat “briefje”, ziet u!

Toen is de Here Jezus hier Gods Woord gaan spreken. En als u nou ergens duidelijk aan kunt zien, dat de Wet “vervullen” niet betekent: de Wet afschaffen, maar: de maatbeker van de gehoorzaamheid nog groter maken, dan kunt u dat zien aan wat de Here Jezus leerde over de omgang van mannen en vrouwen. Want de Here Jezus vraagt op dit gebied van ons niet minder gehoorzaamheid, maar juist meer! De Here Jezus en zijn apostelen gingen nog verder dan de Wet. (Daarom vind ik het ook beter als we de geboden voor ons leven met de HERE ’s zondagsmorgens niet altijd lezen bij Mozes in de Wet, maar ook eens bij Christus en de apostelen in de vervulde Wet of zoals Paulus het uitdrukte: “De Wet van Christus”, 1 Cor. 9; Gal. 6:2.)

Zeker, de wind die om Horeb gewaaid had, was weldadig en genezend geweest, maar ’t was niet meer de wind van het paradijs en nog niet de wind van het rijk van Christus. En in die wind leven wij nu.

De Wet van Mozes zei: “Gij zult niet echtbreken” en “gij zult geen overspel doen”, Ex. 20, Deut. 5. Dat waren al genezende, gezond makende woorden. Onder de Paedagoogos! De Tuchtmeester! Maar de Here Christus zei: “Ge hebt gehoord, dat er gezegd is: Ge zult niet echtbreken. Maar Ik zeg u: Een ieder die maar naar een vrouw kijkt om haar te begeren, heeft in zijn hart reeds overspel met haar gepleegd”, Matt. 5:27vv. En Paulus had geen goed woord over voor de veelwijverij. “Geen man in de ouderlingenbank die meer dan één vrouw heeft”, 1 Tim. 3.

Ziet u ’t? Onder de Wet duldde God nog, dat één man met meer vrouwen tegelijk getrouwd was, maar Christus en zijn apostelen vervulden de Wet van Mozes door te leren: één man en één vrouw. Eindelijk, na eeuwen en eeuwen zien we onder het

Nieuwe Verbond weer de huwelijksnormen verkondigd die God in het paradijs al instelde: één man met één vrouw. En dan in de vreze des HEREN.

Mozes regelde nog de huwelijksluiting en huwelijksomgang met een krijgsgevangen genomen vrouw. Maar het Evangelie van Christus gebood: “Mannen, hebt uw vrouwen lief, zoals Christus de gemeente heeft liefgehad en zich voor haar heeft overgegeven”, Ef. 5. En in dezelfde brief schrijft de apostel: “Ontucht en onzedelijkheid () in welke vorm ook mag onder u zelfs niet ter sprake komen”, Ef. 5:3. En aan de gemeente in Korinthe, waar men net zo makkelijk naar een bordeel liep als wij naar een restaurant, schreef de apostel: “Gij zijt duur gekocht, verheerlijk God dan in uw lichaam!” 1 Kor. 6. Onder christenen moet alle onkuisheid, zowel binnen als buiten het huwelijk, dus contrabande zijn. Al hun woorden, daden, gedachten en blikken moeten geheiligd zijn door de Geest van Christus. Dat is de Wet van Christus voor de volwassen geworden gemeente van het Nieuwe Verbond!

Maar wat wordt die Geest van Christus in onze tijd door de christenheid, ik bedoel daarmee: het Westen, die volken die het Evangelie van Christus het eerste en het meest en het langst hebben gehoord, wat wordt dat Evangelie en de Heilige Geest die door dat evangelie spreekt, gehoond en veracht!

Wat heeft Gods Geest krachtig gewerkt in ons werelddeel. In landen als Nederland, Duitsland, Frankrijk en Scandinavië. Maar ze staan aan de spits met hun zedenbederf en echtscheidingen en moord op ongebooren kinderen, en ontkoppeling van huwelijk en seksuele omgang, hun overspel, zowel metterdaad als in hun boeken en films, waarmee zij hun lege tijd vullen.

En waarnaar zal God deze landen – waaronder ook het onze – oordelen? Naar welke norm? Naar die van de Wet van Mozes! Dat mochten ze willen, want toen duldde de HERE nog veel. Nee, Jezus Christus zal in Gods opdracht ons komen oordelen naar zijn Evangelie, naar de vervulde Wet, naar de vergrote gehoorzaamheids-maatbeker van zijn Evangelie. Want wij leven niet meer vóór de Wet, ook niet onder de Wet van Mozes, maar onder de Wet van Christus en dat betekent, dat God alles nu nog veel nauwer neemt!

Laten we daar allemaal ernstig rekening mee houden. Wij hoeven niet in het zwart te lopen en we mogen genieten met de vrouw die we liefhebben en die we trouw beloofd hebben, maar in de vreze van Christus. Dan beseffen we, dat die heilige Naam op ons voorhoofd en die hoge adelstand ook op het gebied van de omgang van mannen en vrouwen en van jongens en meisjes z'n verplichtingen meebrengt. Dan is zelfs kijken niet meer “vrij”, zoals onze Here ons leerde: “Wie een vrouw aanziet om haar te begeren, heeft al overspel in zijn hart met haar gedaan!” Dat raakt ons, mannen. Maar moeten meisjes en vrouwen daar niet dit uit leren: “Als ik mij zo gedraag en kled, dat ik mannenogen tot zonde breng, dan sta ik ook schuldig!”

Zo nauw steekt het nu, voor ons, die leven onder de Wet van Christus. Ieder kan nu verder voor zichzelf de toepassing wel afmaken. Toepassing van deze hoofdregel: christenen, heb God en uw Heiland niet zo'n beetje lief, maar met uw hele hart en met al de dank, die Hij verdient voor uw redding uit de macht van satan, hel en verdoemenis. Een redding die uw Heiland z'n leven kostte. En toon die lof en dankbaarheid ook in uw omgang als mannen en vrouwen en als jongens en meisjes. En bid God, dat u en uw kinderen rein door deze verkanaäniserende wereld mogen komen, om straks zonder te verschrikken voor de rechterstoel van Christus te verschijnen.

Voor ik nu eindig nog dit.

Als u soms eens zwaar tegen dit gebod van vanavond gezondigd mocht hebben of als u er achter komt, dat uw man of vrouw u ontrouw geweest is, toon u dan christen of christin, een kind van de bedeling der vrijheid, ook hierin, dat in dat droevige geval uw eerste werk niet is een goede advocaat zoeken om van hem of haar af te komen, maar denk dan eerst aan uw en zijn of haar hemelse Advocaat, onze Here Jezus Christus, die ons als Meerdere van Mozes gebod:

“Mannen, hebt uw vrouw lief, ZOALS Christus de gemeente heeft liefgehad en zich voor haar heeft overgegeven, om haar te heiligen door haar te reinigen door het Woordwaterbad en zo de gemeente voor zich te plaatsen, stralend, zonder vlek of rim-pel of iets dergelijks, zodat ze heilig is en onberispelijk”, Ef. 5:25-28.

“Om haar als bruid te werven
kwam Hij ten hemel af.
Die door vóór haar te sterven,
aan haar het leven gaf”.

AMEN